

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА РСО „ЦЕНТРАЛНА СТАРА ПЛАНИНА“ ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

В настоящия доклад са представени основните дейности и постигнатите резултати от РСО „Централна Стара планина“ през 2020 г. в изпълнение на Програмата за дейността, приета от Общото събрание на 8 септември 2020 г. Тогава представителите на общините във върховния колективен орган преизбраха кмета на Община Габрово Таня Христова за председател на Управителния съвет на организацията. В новия Управителен съвет влязоха кметовете на общините Елена, Ловеч, Тетевен и Трявна – Дилян Млъзев, Корнелия Маринова, Мадлена Бояджиева и Силвия Кръстева. За заместник председател на Управителния съвет бе избрана Корнелия Маринова.

През отчетния период сдружението на старопланинските общини продължи да изпълнява своите ангажименти като партньор в европейски консорциуми към стартирали през предходните години проекти (КОД ЗАНАЯТИ, DESIGNSCAPES, ACHIEVE) и да подкрепя занаятчийския сектор, надгради дългогодишното си сътрудничество с ЕВРОПА ДИРЕКТНО Габрово чрез разнообразни инициативи, утвърди своя уеб сайт www.rso-csp.org и страници във фейсбук (@RAMCentralStaraPlanina, @RegionalYouthNetwork) като надеждни електронни източници на информация за нови модели на добро управление в общините.

- **ПРОЕКТ КОД ЗАНАЯТИ („Креативни действия за насочване на конкурентното развитие на малките и средни предприятия“)**

КОД ЗАНАЯТИ има за цел да развие потенциала и конкурентоспособността на микро, малките и средни предприятия от сектора на художествените занаяти и чрез въвеждане на иновации да намали риска от изчезване на много традиционни занаяти и производства. Консорциумът на проекта е съставен от общини, университети, неправителствени организации и управляващи органи на регионални и национални оперативни програми от Италия, България, Унгария, Белгия, Ирландия, Финландия и Испания. В България КОД ЗАНАЯТИ се реализира от РСО „Централна Стара планина“ и Министерство на икономиката чрез Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност. Наученото от европейските партньори и заинтересованите страни в България ще бъде приложено за подобряване на ОП „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020.

Проектът с водещ партньор Община Флоренция (Италия) беше одобрен за финансиране от програма „Интеррег Европа“ през м. август 2019 г. Началото на дейностите в България беше поставено на 9 януари 2020 г. с първата работна среща на заинтересованите страни, проведена в Музея на занаятите в Троян. Последва среща на 5 февруари 2020 г., когато екипът на проект КОД ЗАНАЯТИ се среща в Елена с майстори занаятчии, представители на Министерство на икономиката, творчески обединения, общински администрации и специализирани музеи от РСО „Централна Стара планина“. Участниците в събитието разговаряха откровено до колко е възможно да се възстановят някои от традиционните технологии и в същото време да се модернизира занаятчийското производство, за трудностите да бъдеш едновременно творец и

мениджър, за успешни начини за продажба в България и чужбина на ръчно изработени изделия, за предизвикателството да работиш самостоятелно и за необходимостта от доверие към партньорите.

На 12 и 13 май 2020 г. се състоя Първият междурегионален семинар. По време на виртуалната среща партньорите по проект КОД ЗАНАЯТИ дадоха своя принос към темата „Как да подобрим маркетинговите и технологичните иновации в сектора на занаятите?“. Изискванията за спазване на физическа дистанция по време на пандемията от COVID-19 промениха мястото на семинара, който беше планиран да се проведе във Вааса (Финландия). В същото време свободният достъп, предоставен от онлайн платформата ZOOM, увеличи броя на участниците, като позволи на широката публика да присъства на събитието и да проследи в реално време презентациите с добри практики по темата на събитието. Презентацията на РСО „Централна Стара планина“ имаше за цел да привлече вниманието към независимия занаятчийски бизнес на майстор грънчар от гр. Елена.

В онлайн среща на 21 юли 2020 г., РСО „Централна Стара планина“ сподели със своите български партньори наученото по време на първия междурегионален семинар. По този начин сдружението продължи да спазва принципа: „Каквото научаваме в КОД ЗАНАЯТИ, никога не остава само за КОД ЗАНАЯТИ“.

Следващата, четвърта по ред работна среща на заинтересованите страни на тема „Как да получим достъп до нови пазари“, се проведе в разширен състав на 13 ноември 2020 г. Бяха обсъдени възможностите на магазините за български стоки в чужбина и на сувенирните магазини в музейните обекти, а експерти в дирекция "Икономическа политика" на Министерство на икономиката представиха първия проект на актуализацията на *Иновационна стратегия за интелигентна специализация* и проекта на *Национална стратегия за малките и средни предприятия 2021-2027 г.* В рамките на събитието беше споделена информация за новосъздаден специализиран магазин за изделия на местни занаятчии и за партньорство на малка фамилна фирма за ръчно изработване на керамични изделия с голям производител на традиционна алкохолна напитка, който продава голяма част от своята продукция извън България. Двете добри практики са от Троян и бяха представени на участниците във Втория междурегионален семинар (проведен онлайн на 16 и 17 декември 2020 г.) под заглавията „Може ли добро партньорство между местни власти и занаятчии да привлече нови клиенти?“ и „Чаша с отлежала троянска сливова ракия, моля!“

Подробна информация на български език за свършеното по КОД ЗАНАЯТИ е публикувана на страницата на проекта към уеб сайта на РСО „Централна Стара планина“:

<https://rso-csp.org/project/tekushti/kod-zanaqti>

- **ПРОЕКТ DESIGNSCAPES („Изграждане на капацитет за дизайн базирани иновации в градска среда“)**

Градовете са сложна съвкупност от предизвикателства и тяхното решаване изисква иновативни решения, базирани на дизайна.

Тази визия за развитие на потенциала на градската среда свързва 12 партньора (университетски департаменти по архитектура и дизайн, бизнес училище и сдружения на общини) от 10 европейски държави, които заедно изпълняват DESIGNSCAPES. Проектният консорциум се координира от АНЧИ Тоскана (Италия). Единственият партньор от България е РСО „Централна Стара планина“. 4-годишният проект стартира на 1 юни 2017 г. и се финансира от програма Хоризонт 2020.

Проектът има за цел да разработи съзидателния потенциал на градската среда във възможно най-много европейски градове, като насърчи въвеждането на иновативни и дизайн базирани продукти, услуги и процеси в различни сфери на обществения живот. С цел да бъдат подпомогнати връзките между изследователската работа, политиките и практиката, DESIGNSCAPES предоставя директна финансова подкрепа в размер на 1,5 милиона евро от своя бюджет за проучвателни проекти, прототипи и иновации чрез покана за набиране на проектни предложения в три кръга.

В първия кръг от България бяха подадени 11 проектни предложения - от Габрово, София, Варна и Пловдив. Грантове от 5000 евро, за да направят проучване за осъществимост в градска среда, получиха две дизайн базирани иновативни идеи – и двете от Варна. Вторият кръг на поканата предлагаше възможност за финансиране с 25 000 евро на пилотни инициативи на дизайнери, представители на академичната общност, стартиращи предприемачи, общински и държавни администрации, НПО. Сред финансираните 41 проекта от 23 държави има 3 от България. Проектни предложения за разрастване на иновации, които използват дизайна като средство за справяне с предизвикателствата на градската среда, можеха да се подават по третата покана и шанс да получат финансиране до 25 000 евро имаха всички кандидати – както тези, които са кандидатствали по първите две фази, така и онези, които не са.

- **ПРОЕКТ ACHIEVE („Познаваме общата история, откриваме и разпространяваме европейските ценности“)**

Проект ACHIEVE, с водещ партньор Община Бреганце (Италия), е одобрен за финансиране от програма „Европа за гражданите“ по мярка „Мрежи от градове“. Първоначалният срок за изпълнение (юни 2019 г. – май 2021 г.) беше удължен с една година заради ковид пандемията.

Градовете от Централна и Югоизточна Европа, които участват в него, използват общата си европейската идентичност като инструмент за борба с нарастващия евроскептицизъм. Като част от консорциума, РСО „Централна Стара планина“ организира дейности на местно ниво, за да се създаде усещане за обща европейска памет, история и ценности, представя постигнатите резултати по време на международни събития и обменя опит с партньорите.

През 2020 г. сдружението организира едно местно събитие с вход свободен и участва в международна среща на партньорите по проекта.

На 22 януари 2020 г. във фойето на зала „Възраждане“ в Габрово беше открита кулинарна изложба „Храната като памет“. В нея с домашно приготвени ястия се включиха представители на общински администрации, читалища и училища от 7 старопланински общини - Габрово, Севлиево, Дряново, Априлци, Антоново, Угърчин и Тетевен. Професионален фотограф направи снимки на всички ястия. Бяха избрани 12-те най-добри комбинации от качествена снимка и красиво представено ястие с неоспорима регионална идентичност и с тях беше създаден настолен кулинарен календар (март 2020 – февруари 2021). Календарът не само сочи вярното време, но разказва истории, пази в паметта си вкусове, аромати, спомени от детството, ритуали и вярвания. В хронологията на дните му времето тече напред, но вкусната му част, чрез снимки и рецепти, ни разхожда назад през годините, помага ни да не забравяме семейните традиции, местната култура и историческото си наследство. В началото на всеки месец разгръщаме по една страница на календара във Фейсбук, за да популяризираме участниците в кулинарната изложба и да им благодарим за прекрасните преживявания от късния следобед в началото на годината. Екземпляр от печатното издание достигна до всеки участник в изложбата.

Международната среща на партньорите по проекта се състоя от 19 до 21 февруари. Домакин на събитието в Прага беше „Къща на националните малцинства“ - организация, която работи в обществена полза и осигурява пространство за образователни, културни и социални дейности

на гражданските сдружения на 14 национални малцинства в Чехия, сред които са и българите. Участниците представиха своите региони чрез три елемента, които очертават най-добре тяхната идентичност и разказаха за организирани от тях местни събития. РСО „Централна Стара планина“ предостави на партньорите отпечатани кулинарни календари и получи тяхната висока оценка.

- **РСО „ЦЕНТРАЛНА СТАРА ПЛАНИНА“ И ЕВРОПА ДИРЕКТНО ГАБРОВО**

Сред съвместните събития на двете партньорски организации, реализирани съгласно Програмата за дейността на ЕВРОПА ДИРЕКТНО Габрово за 2020 г., са проведените през лятната ваканция екологични уроци за деца от Габрово, онлайн конкурс за фотографии на тема: „От планината вземай само спомени, оставяй само стъпки“ за ученици от Габровска област на възраст от 10 до 19 години, „Европа в моя град: промяната в Троян“ и „Европа в моя град: промяната в Тетевен“.

- **„Европа в моя град: промяната в ...“**

Инициативата „Европа в моя град: промяната в ...“ постигна много добри резултати през 2019 г. в общините от Габровска област. Това мотивира организаторите ЕВРОПА ДИРЕКТНО Габрово, ОИЦ Габрово и РСО „Централна Стара планина“, които решиха да реализират събитието и в общини от Ловешка област. Форматът включваше откриване на обект, изграден с европейски средства, представяне на неговата история в публично събитие, споделяне на идеи за инвестиране на европейски средства през следващия програмен период 2021-2027 г. и конкурс „Селфи с Европа“ за Наградата на публиката.

В Троян събитието се проведе с ученици от 6 - 12 клас на Празника на града - 14 октомври, а в Тетевен – на 27 октомври. Община Троян и Община Тетевен оказаха активно съдействие при подготовката и провеждането на инициативата, а наградите за победителите в оспорваните състезания бяха осигурени от ЕВРОПА ДИРЕКТНО Габрово.

- **ЕВРОПЕЙСКИ ДНИ НА ХУДОЖЕСТВЕНИТЕ ЗАНАЯТИ 2020**

На 1 март за шести пореден път посрещнахме в своя офис партньорите от старопланинските общини, с които като координатор за България ни предстоеше заедно да реализираме инициативата. Бяха обсъдени предложенията за събития по места, чрез които да се популяризират материалите - като ресурс за майсторите занаятчии и обект за иновативно въздействие. Това беше първата изцяло „зелена“ работна среща, организирана от сдружението, в който не бяха използвани пластмасови изделия за еднократна употреба.

В края на месеца Френският институт за изкуства и занаяти отмени събитието в цяла Европа поради кризата, причинена от коронавируса, а през м. юни 2020 г. обяви датите за неговото провеждане през 2021 г.

- **СТЪКЛЕНА ПЛЕТЕНИЦА**

През годините, в които организирахме ателиета за работа със стъкло разбрахме, че Китай е най-големият производител на стъклени изделия в света. През 2020 година научихме, че вирусът, който дойде от Китай, се задържа най-дълго на стъклена повърхност. Опитът ни сочеше, че публиката очаква с интерес СТЪКЛЕНА ПЛЕТЕНИЦА, но разумът ни подсказа, че сме длъжни да намерим нова форма за реализиране на идеята. Затова на 27 и 28 август за пръв път проведохме инициативата онлайн. Избрахме този формат защото знаем, че няма нищо по-важно от това да пазим здравето на хората. Постъпихме отговорно, като в същото време останахме верни на създадената традиция и не спряхме да работим.

Първото онлайн издание на СЪКЛЕНА ПЛЕТЕНИЦА достигна до публика в Габрово, София, Варна, Пловдив, Бургас, Русе, Сливен, Ловеч, Велико Търново, Плевен, Хасково, Кюстендил, Търговище..., напусна границите на България и се отправи към Германия, Великобритания, Испания, Италия, Чехия, Нидерландия, Кипър, Гърция, Финландия, Норвегия. С помощта на интернет събитието пропътува стотици хиляди километри, като достигна дори до Русия, Канада, САЩ и Израел. Съгласно статистиката на фейсбук на 10 септември 2020 г., видео клиповете с професионални и любителски техники и един аудио клип с разказ за събитието бяха гледани от над 6 хиляди души.

СЪКЛЕНА ПЛЕТЕНИЦА 2020 продължава да интригува публиката и днес. Към датата на подготовка на доклада увлекателните разкази на Валентин Димитров, Петър Цвятков и Елена Влаева вече са гледани от повече от 7 хиляди души - неоспоримо доказателство, че РСО „Централна Стара планина“ направи най-добрия избор на формат за дните на съклото през различната 2020 година.

Таня Христова

Председател на Управителния съвет
РСО „Централна Стара планина“